

11. මූල සිහනාද සූත්‍රය.

1. මා විසින් මෙසේ අසන ලදී. එක් කලෙක භාග්‍යවතුන් වහන්සේ සැවැත්නුවර අසල අනාඨපිණ්ඩික සිටුවූ විසින් කරවන ලද ජේතවන වම් විහාරයෙහි වැඩවාසය කරති. එකල භාග්‍යවතුන් වහන්සේ, මහණෙනි, සිහිසුන්ට කථා කළහ. ,ස්වාමිනි, ඒ සිහිසුන් භාග්‍යවතුන් වහන්සේට උත්තර දුන්හ. භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මෙය වදාළහ.

2. ,මහණෙනි, පළමුවැනි (සෝවානි) ශ්‍රමණ තෙමේද මේ ශාසනයෙහිම ඇත්තේය. දෙවැනි (සකෘදාගාමි) ශ්‍රමණ තෙමේද මේ ශාසනයෙහිම ඇත්තේය. තුන්වැනි (අනාගාමි) ශ්‍රමණ තෙමේද මේ ශාසනයෙහිම ඇත්තේය. සතරවැනි (රහත්) ශ්‍රමණ තෙමේද මේ ශාසනයෙහිම ඇත්තේය. මෙයින් අන්‍යවූ වාදයෝ (ශාසන) ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්ය. මහණෙනි, මෙසේ මේ සිංහ නාදය මනාකෙටාට නාද කරවී. මහණෙනි, මේ කාරණයක් ඇත්තේය. අන්‍යලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයන් මෙසේ කියන්නට පුළුවන. පළමුවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, දෙවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, තුන්වැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, සතරවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, අන්‍යවූ වාදයෝ ශ්‍රමණයන්ගෙන් හිස්යයි ආයුෂ්මත්තූ තෙපි කියන්නාහුය. මෙසේ කීමට ආයුෂ්මත්තූහට ඇති පිහිට කවරේද ? බලය කුමක්දැයි කියන්නාහුය.

3. ,මහණෙනි, මෙසේ කියන්නාවූ අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයන්ගට නොප විසින් මෙසේ කියයුතුය. ඇවැත්නි, සියල්ල දන්නාවූ සියල්ල දක්නාවූ අභීන්වූ සමාන්තමඤ්ඤවූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද ධර්ම සතරක් ඇත්තාහුමය. ඒ ධර්ම සතර අප කෙරෙහි ඇති බව දකිමින් අපි පළමුවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, දෙවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, තුන්වැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, සතරවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, අන්‍යවූ වාදයෝ ශ්‍රමණයන්ගෙන් සුන්‍යහයි කියමු.

කවර සතරක්ද යත් ? ඇවැත්නි, ශාස්තෘෂ්‍යන් වහන්සේ කෙරෙහි අපගේ පැහැදීම ඇත්තේමය. ධර්මයෙහි පැහැදීම ඇත්තේමය, සිලයන් සම්පූර්ණ කරන බව ඇත්තේමය. ගිහිවූද, පැවිදිවූද මේ සියළුදෙන එක්ව ධර්මයෙහි හැසිරෙන්නාහු ඔවුනොවුන්ට ප්‍රිය වෙත්. මනාපවෙත්. ඇවැත්නි, යම් ධර්මයක් අප කෙරෙහි ඇති බව දකිමින් පළමුවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, දෙවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, තුන්වැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, සතරවැනි ශ්‍රමණ තෙමේද මෙහිමය, අන්‍යවූ වාදයෝ ශ්‍රමණයන්ගෙන් සුන්‍යහයි කියමු නම් අපට ඒ සියල්ල දන්නාවූ සියල්ල දක්නාවූ අභීන්වූ සමාන්තමඤ්ඤවූ ඒ භාග්‍යවතුන් වහන්සේ විසින් වදාරණ ලද ධර්ම භතර ඇත්තේමය.

,මහණෙනි, (නොප මෙසේ කියවිට) අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයන් මෙසේ කියන්නට පුළුවන. ඇවැත්නි යම් කෙනෙක් අපගේ ශාස්තෘෂ්‍ය නම් ඒ ශාස්තෘෂ්‍යන් කෙරෙහි අපගේද පැහැදීම ඇත. යමක් අපගේ ධර්මය නම් ඒ ධර්මයෙහි අපගේද පැහැදීම ඇත. අපගේ යම් සිල වෙත් නම් ඒ සිලයන් අපිත් සම්පූර්ණ කරන්නෙමු. අපගේද එක්ව හැසිරෙන්නාවූ ගිහියෝද පැවිදිදෝද ඔවුනොවුන්ට ප්‍රිය වෙත්. මනාප වෙත්. ඇවැත්නි, මෙහිලා නොපගේද අපගේද වෙනස කවරේද ? අදහස කවරේද ? වෙනස් කාරණය කුමක්දැ? (යි) කියන්නාහුය.

4. ,මහණෙනි, මෙසේ කියන්නාවූ අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයන්ගට මෙසේ කියයුතුය. ඇවැත්නි, කිමෙක්ද? නිෂ්ඨාව (කෙළවර) එකක්ද, නොහොත් බොහෝදැයි (ඇසිය යුතුය) මහණෙනි, හරියට උත්තරදෙන අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයෝ මෙසේ කියන්නාහ. ,ඇවැත්නි, කෙළවර එකක්ය. බොහෝ නොවෙත්යයි (කියති)

ඇවැත්නි, ඒ නිෂ්ඨාව (කෙළවර) රාගසහිතයාටද නොහොත් රාග නැත්තාටදැයි (ඇසිය යුතුය) හරියට උත්තර දෙන අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයෝ මෙසේ කියන්නාහ. ඒ කෙළවර රාගනැති නැත්තාටය, රාග සහිත නැත්තාට නොවෙයි යි (කියති)

ඇවැත්නි, ඒ කෙළවර ද්වේෂ සහිතයාටද? නොහොත් පහවූ ද්වේෂ ඇත්තාටදැයි (ඇසිය යුතුය) හරියට උත්තර දෙන අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයෝ මෙසේ කියන්නාහ. ඒ කෙළවර පහවූ ද්වේෂ ඇත්තාටය, ඒ කෙළවර ද්වේෂ සහිතයාට නොවේ. (යයි කියති)

ඇවැත්නි ඒ කෙළවර මොහ සහිතයාටද? නොහොත් පහවූ මොහ ඇත්තාටදැයි (ඇසිය යුතුය) මහණෙනි, හරියට උත්තර දෙන අන්‍ය ලබ්ධික පරිබ්‍රාජකයෝ මෙසේ කියන්නාහ. ඒ කෙළවර පහවූ මොහ ඇත්තාටය, ඒ කෙළවර මොහ සහිතයාට නොවේ. (යයි කියති)

5. ඇවෑමින් ඒ කෙළවර තෘෂ්ණාව ඇති තැනැත්තාටද? නොහොත් තෘෂ්ණාව පහකළ තැනැත්තාටදැයි (ඇසිය යුතුය) මහණෙනි, හට්ඨයට උත්තර දෙන අත්‍ය ලබ්ධික පටිච්චාසකයෝ මෙසේ කියන්නාහ. ඇවෑමින්, ඒ කෙළවර පහවූ තෘෂ්ණා ඇත්තාටය, ඒ කෙළවර තෘෂ්ණා ඇති තැනැත්තාට නොවේ. (යයි කියති)

6. ඇවෑමින්, ඒ කෙළවර උපාදාන ඇත්තාටද? නොහොත් උපාදාන තැත්තාටදැයි (ඇසිය යුතුය) මහණෙනි, හට්ඨයට උත්තර දෙන අත්‍ය ලබ්ධික පටිච්චාසකයෝ මෙසේ කියන්නාහ. ඇවෑමින්, ඒ කෙළවර උපාදාන තැත්තාටය, ඒ කෙළවර උපාදාන ඇත්තාට නොවේ. (යයි කියති)

ඇවෑමින්, එ නිෂ්ඨාව පණ්ඩිතයාට වේ ද? නොහොත් අපණ්ඩිත-
යාට වේද? මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අන්තොටු පිරිවැජ්ජියෝ
“ඇවෑමින්, එ නිෂ්ඨාව නුවණැත්තනුව වෙයි. නුවණ නැත්තනුව නො වේ”යි
මෙසේ ප්‍රකාශ කරන්නාහු ය.

ඇවෑමින්, එ නිෂ්ඨාව (රාග විසින්) අනුරුඳ්ධි (ක්‍රොධ විසින්) ප්‍රති-
විරුඳ්ධියාට වේ ද? නොහොත් අනනුරුඳ්ධි අප්‍රතිවිරුඳ්ධියාට වේ ද?
මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ කරන අන්තොටු පිරිවැජ්ජියෝ “ඇවෑමින්,
එ නිෂ්ඨාව රාගයෙන් නො බැඳුණු ක්‍රොධයෙන් නො කිපුණාට වෙයි.
රාගයෙන් බැඳුණු ක්‍රොධයෙන් කිපුණාට නොවේ” යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන-
නාහු ය.

ඇවෑමින්, එ නිෂ්ඨාව තෘෂ්ණාදූෂි ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට ඇති ප්‍රපඤ්ච-
යෙහි ඇලීම් ඇත්තනුව වේ ද? නොහොත් ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට නැති
ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණනුව වේ ද? මහණෙනි, මනා කොට ප්‍රකාශ
කරන අන්තොටු පිරිවැජ්ජියෝ “ඇවෑමින්, එ නිෂ්ඨාව ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට
නැති ප්‍රපඤ්චයෙහි නො ඇලුණනුව වෙයි. ඒ නිෂ්ඨාව ප්‍රපඤ්ච අරම්
කොට ඇති ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණනුව නො වේ” යි මෙසේ ප්‍රකාශ කරන-
නාහු ය.

7. මහණෙනි, භවදූෂිත විභවදූෂිත දැයි මේ දූෂිත දෙදෙනෙක්
වෙන්. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ
භවදූෂිතයෙහි ඇලුණාහු භවදූෂිතව පැමිණියාහු භවදූෂිතයෙහි ගැලුණාහු
වෙන් නම් ඔහු විභවදූෂිතව ප්‍රතිවිරුඳ්ධියක. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ
කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ විභවදූෂිතයෙහි ඇලුණාහු විභව
දූෂිතව පැමිණියාහු විභවදූෂිතයෙහි ගැලුණාහු වෙන් නම් ඔහු භවදූෂිතව
ප්‍රතිවිරුඳ්ධියක. මහණෙනි, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක්
හෝ මේ ද්විවිධ දූෂිතයෙහි සමුදයන් අසනඛගමයන් ආඝාතයන් ආදීතවයන්
නිසාරණයන් තතුසේ නො දනිත් නම් ඔහු රාගසහිත වූවාහු ය. ඔහු
දෝෂසහිත වූවාහු ය. ඔහු මොහ සහිත වූවාහු ය. ඔහු තෘෂ්ණාසහිත
වූවාහු ය. ඔහු උපාදානසහිත වූවාහුය. ඔහු නුවණ නැත්තාහු ය. ඔහු
රාගයෙන් බැඳුණාහු ය. ක්‍රොධයෙන් කිපුණාහු ය. ඔහු ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට
ඇත්තාහු ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුණාහු ය. ඔහු ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන්
ශොකයෙන් පරිදෙවයෙන් දුකින් දොමනසින් උපායාසයෙන් නො මිදෙත්.
සියලු සසරදුකින් නො මිදෙත් යයි කියමි.

8. මහනෙති, යම් කිසි මහණ කෙනෙක් හෝ බමුණු කෙනෙක් හෝ මේ දව්විධ දූෂටියෙහි යමුදයන් අසනබහමයන් ආඝවාදයන් ආදීතවයන් තිසාරණයන් තතුසේ දතීන් තම් ඔහු චිතරාගයෝ ය. ඔහු චිතචෝඡයෝ ය. ඔහු චිතමොහයෝ ය. ඔහු පහ වූ තාෂණාව ඇත්තෝ ය. ඔහු උපාදන රහිතයෝ ය. ඔහු නුවණැත්තාහු ය. ඔහු රාගයෙන් නො බැඳුණාහු ය. ක්‍රොධයෙන් නො කිපුණාහු ය. ඔහු ප්‍රපඤ්ච අරම් කොට තැත්තාහු ය. ප්‍රපඤ්චයෙහි ඇලුම් තැත්තාහු ය. ඔහු ජාතියෙන් ජරායෙන් මරණයෙන් යොකයෙන් පරිදෙවයෙන් දුකින් දොමනසින් උපායාසයෙන් මිදෙන්. ඔහු සියලු සසරදුකින් මිදෙන් යයි කියමි.

9 මහනෙති, මේ උපාදනයෝ සතර දෙනෙකි. කවර සතර දෙනෙක යත්: කාමුපාදනය දිට්ඨිපාදනය සීලබ්බතුපාදනය අත්තවාදුපාදන යයි. මහනෙති, සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත'යි ප්‍රතිඥා කරන මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු මැනවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත් දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. ඒ කවරහෙසිත යත්: එ හවත් මහණ බමුණෝ මේ කරුණු තුන තතුසේ නො දනීන්. එහෙයින් එ පිත්වත් මහණ බමුණෝ 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත'යි ප්‍රතිඥා කරන්නාහු සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය මැනවින් නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්ත-වාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්.

10. මහනෙති, 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත'යි පිළිත කරන මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු මැනවින් සියලු උපාදන-යන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. එ කවරහෙසිත යත්: එ හවත් මහණ බමුණෝ මේ කරුණු දෙක තතුසේ නො දනීන්. එ හෙයින් එ හවත් මහණ බමුණෝ 'සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමිත' යි ප්‍රතිඥා කරන්නාහු මැනවින් සියලු උපාදනයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. කාමුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. දිට්ඨිපාදන-යාගේ ප්‍රභාණය පතවත්. සීලබ්බතුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්. අත්තවාදුපාදනයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවත්.

11. මහනෙති, 'සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමහ' යි ප්‍රතිඥ කරන මහණ බමුණු කෙනෙක් ඇත. ඔහු මැනවින් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවන්. කාමුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. දිට්ඨිපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. සීලබ්බතුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. අත්තවාදුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවන්. එ කවර හෙයින් යත්: එ හවන් මහණ බමුණෝ මේ එක කරුණ තතුසේ නො දනිත්. එ හෙයින් ඒ හවන් මහණ බමුණෝ 'සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමහ' යි ප්‍රතිඥ කරන්නාහු මැනවින් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය නො පතවන්. කාමුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. දිට්ඨිපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. සීලබ්බතුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. අත්තවාදුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය නො පතවන්.

12. මහනෙති, මෙබඳු ධර්මිකයෙකෙහි ශාස්තෘන් කෙරෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සම්මානනය (මනා ව පිහිටියේ - සම්පුණ්ණි වූයේ) යි නො කියනු ලැබේ. ධර්මයෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සම්මානනය යි නො කියනු ලැබේ. ශීලයෙහි යම් පරිපුණ්ණිකාරිත්වයක් වේ නම්, එය සම්මානනය යි නො කියනු ලැබේ. සහධාර්මිකයන් කෙරෙහි යම් ප්‍රිය මනාප භාවයක් වේ නම්, එය සම්මානනය යි නො කියනු ලැබේ. එ කවර හෙයින් යත්: මහනෙති, වරදවා කියු වරදවා ඉගැන්වූ, මහපල පිණිස නො පවත්නාවූ, කෙලෙස් සන්තිදීම පිණිස නො පවත්නාවූ, අසමාස් සමුදායන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද ශාස්තෘයෙහි යම්සේ වේ නම්, තෙල එසේ ම ය.

13. මහනෙති, අභීත් වූ, සමාස් සමුදාය වූ, තපාගතයන් වහන්සේ ද 'සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය කියමහ' යි ප්‍රතිඥ කරන්නෝ මැනවින් සියලු උපාදානයන්ගේ ප්‍රභාණය පතවන්. කාමුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. දිට්ඨිපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. සීලබ්බතුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්. අත්තවාදුපාදානයාගේ ප්‍රභාණය පතවන්.

14. මහනෙති, මෙබඳු ධර්මිකයෙහි ශාස්තෘන් කෙරෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සම්මානනය (මනා ව පිහිටියේ - සම්පුණ්ණි වූයේ) යි කියනු ලැබේ. ධර්මයෙහි යම් පැහැදීමක් වේ නම්, එය සම්මානනය යි කියනු ලැබේ. ශීලයෙහි යම් පරිපුණ්ණිකාරිත්වයක් වේ නම්, එය සම්මානනය යි කියනු ලැබේ. සහධාර්මිකයන් කෙරෙහි යම් ප්‍රිය මනාප භාවයක් වේ නම්, එය සම්මානනය යි කියනු ලැබේ. එ කවර හෙයින් යත්: මහනෙති, මනා කොට කියු, මනා කොට ඉගැන්වූ, මහපල පිණිස පවත්නාවූ, කෙලෙස් සන්තිදීම පිණිස පවත්නාවූ, සමාස් සමුදායන් විසින් ප්‍රකාශ කරන ලද ශාස්තෘයෙහි යම්සේ වේ නම්, තෙල එසේ ම ය.

16. මහණෙනි, යම් කලෙක පටන් මහණහුගේ අවිද්ඝාව ප්‍රතිඤා වූවා ද, අභික්මාභීවිද්ඝාව උපත ද, හේ අවිද්ඝාව දුරු වීමෙන් කාමුපාදානා නො ගනියි. දිව්ඤ්ඤාදානා නො ගනියි. සීලබ්බතුපාදානා නො ගනියි. අත්තවාද්දාදානා නො ගනියි. උපාදාන වශයෙන් නො ගන්නේ (තණ්හා පරිභසාසායෙන්) තෘෂ්ණාදිත නො වෙයි. තෘෂ්ණා නො උපදවන්නේ තෙමේ ම කෙලෙස් පිරිනිවීමෙන් පිරිනිවෙයි. උත්පතනිය ඝෟය වූය. බඹසර වෑය නිමවන ලදී. කරණි කරන ලදී. මේ අර්හත්ත්වය පිණිස අනෙක් කටයුත්තක් නැතැයි දැන ගනියි.

භාග්‍යවතුන් වහන්සේ මේ සූත්‍රය වදාළ සේක. සතුටු සිත් ඇති තාපනවූ ඒ භික්ෂුහු භාග්‍යවතුන් වහන්සේගේ දෙශනාව සතුටින් පිළිගත්හ.